

Research Article

THE GUIDELINES FOR PROMOTING TRANSDISCIPLINARY TEAM IN EARLY
INTERVENTION FOR CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS OF REGIONAL SPECIAL
EDUCATION CENTER NETWORK GROUP 7 UNDER SPECIAL EDUCATION BUREAU

แนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมนสหวิชาชีพ
ในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
ของสถานศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ
เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

Received: February 2, 2025

Revised: April 11, 2025

Accepted: April 18, 2025

Anucha Sosomkob^{1*} Sathiraporn Chaowachai² and Samran Mejang³

อนุชา โสสัมกบ^{1*} สติรพร เชาวนชัย² และสำราญ มีแจ้ง³

^{1,2,3}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

*Corresponding Author, E-mail: anuchas66@nu.ac.th

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the transdisciplinary team in early intervention for children with special needs. and 2) study the guidelines for promoting transdisciplinary team in early intervention for children with special needs. The research could be divided into 2 steps: Step 1: study the transdisciplinary team in early intervention for children with special needs. There were total of 341 individuals, stratified random sampling. The data were collected through surveys using a 5-point Likert scale and analyzed using mean values and standard deviation; Step 2: study the guidelines for promoting transdisciplinary team in early intervention for children with special needs. There were five key informants for this phase. The data were collected through interviews and analyzed using content analysis. The research findings indicated as follows 1) The overall results of the transdisciplinary team in early intervention for children with special needs were at a high level. When examining the specific steps of early intervention for children with special needs, it was found that the area with the highest average score was designing of Individualized Education Program (IEP), while the area with the lowest average score was managing learning environment.

2) The study of the guidelines for promoting transdisciplinary team in early intervention for children with special needs revealed school administrators should encourage transdisciplinary teams have knowledge and skills, hold meetings to exchange knowledge. They should assign responsibilities for collaboratively leveraging each individual's expertise or specialization. Additionally, administrators should establish regularly supervise and monitor operations according to the steps of early intervention to ensure continuous improvement.

Keywords: Transdisciplinary Team, Early Intervention, Children with Special Needs, Special Education

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมนิสิตวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมนิสิตวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมนิสิตวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ทีมนิสิตวิชาชีพจำนวน 341 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมนิสิตวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมนิสิตวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และขั้นตอนการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมนิสิตวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทีมนิสิตวิชาชีพมีองค์ความรู้และทักษะ มีการประชุมกลุ่มย่อย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมอบหมายให้ร่วมกันดำเนินงานตามความถนัดหรือเชี่ยวชาญของแต่ละสาขาวิชาชีพ รวมทั้งนิเทศติดตามการดำเนินงานของทีมนิสิตวิชาชีพตามขั้นตอนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มอย่างต่อเนื่องแบบกัลยาณมิตร

คำสำคัญ: ทีมนิสิตวิชาชีพ ช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เด็กพิเศษ การศึกษาพิเศษ

บทนำ (Introduction)

การจัดการศึกษาเพื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องจัดให้มีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (National Education Act B.E. 2542, 1999) โดยศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบ ความพิการจนตลอดชีวิต มีบทบาทหน้าที่หลักและสำคัญ คือ จัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมของคนพิการเพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Providing education for people with disabilities Act B.E. 2551, 2008)

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เป็นกระบวนการช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนาสมรรถภาพและเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการหรือเด็กกลุ่มเสี่ยงที่มีผลต่อพัฒนาการล่าช้าและเด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 10 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ National Institute for the Mentally Handicapped (2008); Juliratchneekon (2001); Thai Health Promotion Foundation (2013); Nocksakul et al. (2014); Special Education Bureau (2008); Sareekhum and Ruangmontree (2017); Worasan & Srisuruk (2021) โดยเน้นการทำงานที่บูรณาการร่วมกันระหว่างครูผู้สอน นักสหวิชาชีพ และผู้ปกครอง หรืออาจเรียกว่า ทีมสหวิชาชีพ

ทีมสหวิชาชีพ เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถเฉพาะด้านที่แตกต่างกันมาปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งแบ่งเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) Multidisciplinary Team (การทำงานของแต่ละวิชาชีพ) 2) Interdisciplinary Team (การทำงานระหว่างวิชาชีพ) และ 3) Transdisciplinary Team (การทำงานบูรณาการข้ามศาสตร์) ทั้ง 3 รูปแบบมีความแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของการปฏิบัติงาน ซึ่งรูปแบบ Transdisciplinary Team หรือการทำงานบูรณาการข้ามศาสตร์ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพที่ทีมสหวิชาชีพดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการเป็นไปตามช่วงวัยหรือใกล้เคียงกับเด็กทั่วไปมากที่สุด (Friend & Cook, 2010, p. 9-27)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้มีการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครู พนักงานราชการ และครูอัตราจ้างในศูนย์การศึกษาพิเศษทั้ง 77 แห่ง ที่หลากหลายสาขาวิชาชีพ เช่น การศึกษาพิเศษ กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด จิตวิทยา แพทย์แผนไทย และวิชาเอกทั่วไป เพื่อเตรียมความพร้อม บำบัด พัฒนาสมรรถภาพและช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแบบบูรณาทุกสาขาวิชาชีพ แต่จากผลการวิจัยของ Dangpala et al. (2022) พบว่า ครูส่วนใหญ่ทำงานคนเดียว มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมน้อยหรือต่างคนต่างทำ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างวิชาชีพน้อย ขาดการวางแผนการทำงานร่วมกัน ควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีมในรูปแบบ Transdisciplinary Team ของนักสหวิชาชีพ/ผู้ปกครอง และศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่าย ส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 ทั้ง 9 สถานศึกษา มีบริบทการทำงานที่คล้ายคลึงกันกับศูนย์การศึกษาพิเศษทั้ง 77 แห่ง

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 ทั้ง 9 สถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผน พัฒนา และส่งเสริมการทำงานร่วมกันของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ (Objectives)

1. เพื่อศึกษาการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของสถานศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของสถานศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

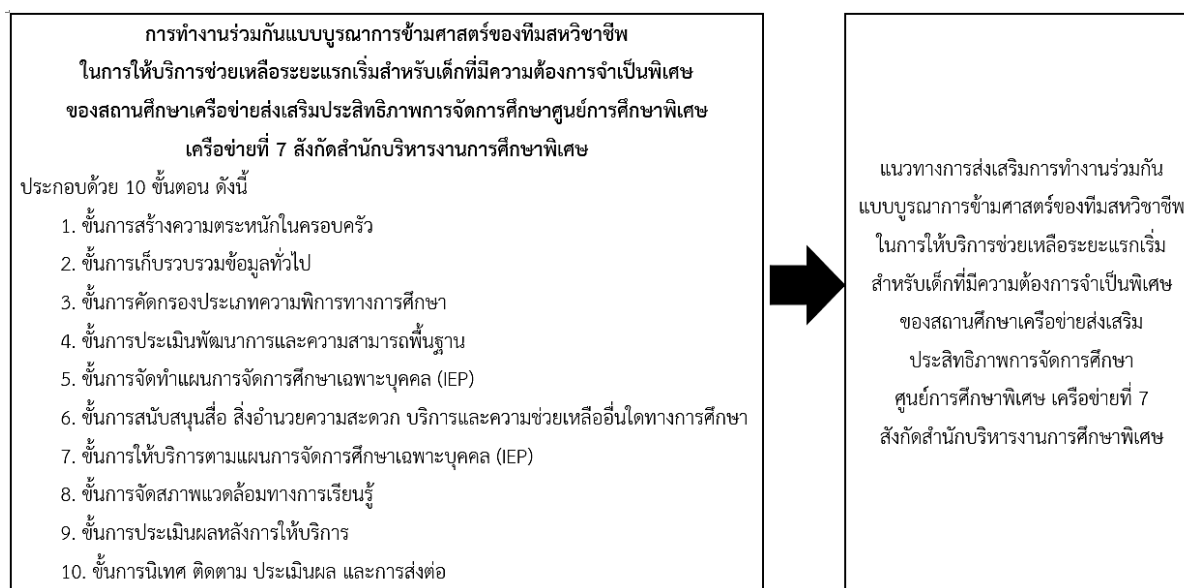
กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ผู้วิจัยนำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย ดัง Figure 1

Figure 1

Conceptual Framework

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของสถานศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของสถานศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ทีมสหวิชาชีพในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 2,916 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ทีมสหวิชาชีพในศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 341 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (as cited in Chaowachai, 2018) และสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของ ทีมสหวิชาชีพในแต่ละศูนย์การศึกษาพิเศษ จากทั้งหมด 9 สถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของ ทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของสถานศึกษาเครือข่าย

ส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา สาขาวิชาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 การทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของสถานศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 10 มีข้อคำถามทั้งหมด 50 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าได้ข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ จำนวนทั้งสิ้น 50 ข้อ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try - out) กับทีมสหวิชาชีพที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบัก ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพ ในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพ ในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของสถานศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ และครูหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหาร ศูนย์การศึกษาพิเศษ และการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของสถานศึกษา เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการเลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละขั้นตอน ในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมจากการศึกษา ในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 10 ขั้นตอน ขั้นตอนละ 1 ข้อ รวมทั้งสิ้น 10 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียงแบบพรรณนาแล้วสรุปประเด็นเนื้อหาข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย (Results)

1. ผลการศึกษาการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของสถานศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

Table 1

Shows the number and percentage of general information of the respondents.

แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	n = 341	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	107	31.38
1.2 หญิง	234	68.62
รวม	341	100
2. ระดับศึกษาสูงสุด		
2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	76	22.29
2.2 ปริญญาตรี	191	56.01
2.2 ปริญญาโทขึ้นไป	74	21.70
รวม	341	100
3. ประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม		
3.1 ครูการศึกษาพิเศษ	156	45.75
3.2 ครูกายภาพบำบัด	36	10.56
3.3 ครูกิจกรรมบำบัด	18	5.28
3.4 ครูจิตวิทยา	12	3.52
3.5 ครูแพทย์แผนไทย	11	3.22
3.6 ผู้ปกครอง	108	31.67
รวม	341	100

จาก Table 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 234 คน คิดเป็นร้อยละ 68.62 มีระดับการศึกษาสูงสุดที่ระดับปริญญาตรี 191 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 และเป็นครูการศึกษาพิเศษ 156 คน คิดเป็นร้อยละ 45.75

Table 2

Shows the mean, standard deviation, and overall level of transdisciplinary team in early intervention for children with special needs

แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในภาพรวม

ที่	การทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	n = 341		ระดับการทำงาน ร่วมกัน	อันดับ
		$\bar{X}$	SD		
1	ขั้นการสร้างเจตคติในครอบครัว	4.45	0.53	มาก	5
2	ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน	4.42	0.50	มาก	7
3	ขั้นการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา	4.50	0.50	มาก	4
4	ขั้นการประเมินพัฒนาการและความสามารถพื้นฐาน	4.54	0.50	มากที่สุด	2
5	ขั้นการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	4.55	0.50	มากที่สุด	1
6	ขั้นการสนับสนุนสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	4.22	0.70	มาก	9
7	ขั้นการให้บริการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	4.52	0.57	มากที่สุด	3
8	ขั้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้	4.13	0.80	มาก	10
9	ขั้นการประเมินผลหลังการให้บริการ	4.43	0.53	มาก	6
10	ขั้นการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการส่งต่อ	4.35	0.61	มาก	8
รวม		4.41	0.49	มาก	

จาก Table 2 ผลการศึกษาการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของสถานศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณา รายขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอนการจัดทำแผน IEP อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ขั้นตอนการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของสถานศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

Table 3

Shows guidelines for promoting of transdisciplinary team in early intervention for children with special needs
 แสดงแนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม
 สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ที่	การทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ ข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการ ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับ เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	แนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
1	ขั้นการสร้างเจตคติในครอบครัว ($\bar{X} = 4.45$)	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมเพื่อส่งเสริมให้ทีมสหวิชาชีพมีความรู้และทักษะด้านการสื่อสารและการให้คำปรึกษา 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้ทีมสหวิชาชีพจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อร่วมกันรับฟังข้อมูลความต้องการและทำความเข้าใจกับเด็กและครอบครัว และมอบหมายให้ทีมสหวิชาชีพร่วมกันให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิสวัสดิการคนพิการ
2	ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.42$)	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมให้ทีมสหวิชาชีพมีองค์ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดทำสังคัมมิติ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้ทีมสหวิชาชีพจัดเตรียมแบบฟอร์มในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและร่วมกันจัดทำสังคัมมิติของเด็กเป็นรายบุคคล
3	ขั้นการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.50$)	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทีมสหวิชาชีพเข้ารับการอบรมหลักสูตรผู้ดำเนินการคัดกรองคนพิการทางการศึกษา 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้ทีมสหวิชาชีพคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและคัดกรองอื่น ๆ ตามความถนัดของแต่ละสาขาวิชาชีพ 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้ทีมสหวิชาชีพนำเอกสารผลการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาไปสื่อสารกับกับแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อประเมินเด็กเป็นรายบุคคล
4	ขั้นการประเมินพัฒนาการและความสามารถพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.54$)	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทีมสหวิชาชีพศึกษาหลักสูตรของสถานศึกษาและจัดเตรียมแบบประเมินพัฒนาการและแบบประเมินความสามารถพื้นฐานที่สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้ทีมสหวิชาชีพร่วมกันประเมินพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานตามความถนัดหรือเชี่ยวชาญ และจัดประชุมกลุ่มย่อยร่วมกันวิเคราะห์หาจุดเด่นและจุดด้อยของเด็กเป็นรายบุคคล
5	ขั้นการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ($\bar{X} = 4.55$)	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมทีมสหวิชาชีพในการจัดทำแผน IEP ของเด็กเป็นรายบุคคล 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทีมสหวิชาชีพประชุมร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานมาออกแบบเป้าหมายการเรียนรู้ให้ครอบคลุมในแต่ละพัฒนาการตามศักยภาพสูงสุดของเด็กแต่ละบุคคล

ที่	การทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ ข้ามศาสตร์ของทีมนิสิตวิชาชีพในการ ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับ เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	แนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ ของทีมนิสิตวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
6	ขั้นการสนับสนุนสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก สะดวก บริการ และความช่วยเหลือ อื่นใดทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.22$)	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทีมนิสิตวิชาชีพจัดประชุมกลุ่มย่อย เพื่อร่วมกันพิจารณาและหรือจัดหาสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความ ช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของเด็ก 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความสอดคล้องและ เหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทาง การศึกษากับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน IEP
7	ขั้นการให้บริการตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ($\bar{X} = 4.52$)	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทีมนิสิตวิชาชีพศึกษาข้อมูลและแผน IEP ของเด็ก เป็นรายบุคคลก่อนการให้บริการ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้ทีมนิสิตวิชาชีพร่วมกันจัดทำแผนการสอนเฉพาะ บุคคล (IIP) และเสนอฝ่ายบริหารพิจารณาก่อนการให้บริการ 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้ทีมนิสิตวิชาชีพร่วมกันให้บริการหรือสอนตาม แผน IIP แบบบูรณาการ
8	ขั้นการจัดสภาพแวดล้อม ทางการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.13$)	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทีมนิสิตวิชาชีพจัดประชุมกลุ่มย่อย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้ทีมนิสิตวิชาชีพร่วมกันจัดสภาพแวดล้อมหรือ ห้องเรียนโดยคำนึงถึงลักษณะความพิการ ความต้องการจำเป็นพิเศษ และช่วงพัฒนาการของเด็กตามความถนัดหรือเชี่ยวชาญของแต่ละสาขานิสิตวิชาชีพ 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนิเทศติดตามการจัดสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง
9	ขั้นการประเมินผลหลังการให้บริการ ($\bar{X} = 4.43$)	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทีมนิสิตวิชาชีพประชุมกลุ่มย่อย เพื่อนำข้อมูลการ ให้บริการมาวิเคราะห์ ทบทวนหรือปรับปรุงกรรม สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้มีความ เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้ทีมนิสิตวิชาชีพพร้อมกันสรุปผลหลังการให้บริการ รายงานฝ่ายบริหารและผู้ปกครองทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
10	ขั้นการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และ การส่งต่อ ($\bar{X} = 4.35$)	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการส่งต่อ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้ทีมนิสิตวิชาชีพประชุมกลุ่มย่อย ร่วมกันสอบถามข้อมูลความต้องการด้านอาชีพ พิจารณา และจัดทำแผน เปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITP) ของเด็กเป็นรายบุคคล 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้มีกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการส่งต่อใน แผนปฏิบัติการประจำปี และให้ทีมนิสิตวิชาชีพพร้อมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก ทั้งในสถานศึกษาและสถานที่จริง

อภิปรายผล (Discussions)

1. จากการศึกษาการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทิมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของสถานศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม พบว่า ขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ขั้นตอนการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

1.1 ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผู้สอนหรือทิมสหวิชาชีพมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ และส่งเสริมให้ครูผู้สอนหรือทิมสหวิชาชีพ และผู้ปกครอง ร่วมกันดำเนินงานอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ Juliratchneekon (2001) ที่กล่าวว่า การจัดทำแผน IEP เป็นการวางแผนการจัดการศึกษาให้กับเด็กหลังจากที่ผ่านขั้นตอนการประเมินผลมาแล้วว่าเด็กมีความต้องการพิเศษด้านใด ลักษณะการช่วยเหลือและการจัดการศึกษาต้องจัดอย่างไร และแนวคิดของ Wannasri (2021) ที่กล่าวว่า ทีมงานที่มีประสิทธิภาพสามารถทำงานร่วมมือร่วมใจกันสร้างสรรค์ผลงานจนประสบความสำเร็จนั้น ต้องมีคุณลักษณะสำคัญ คือ สมาชิกในทีม ร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเข้าใจทิศทางการดำเนินงานร่วมกัน ผู้นำของทีมสามารถสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นการทำงานของสมาชิกให้เต็มศักยภาพเป็นผู้ชี้แนะให้คำแนะนำ และแก้ปัญหาในทีมได้ เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่สะท้อนความสำเร็จของทีมงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dangpala et al. (2022) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการทำงานร่วมกันเป็นทีมของนักสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับบุคคลพิการซ้อนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย พบว่า การทำงานเป็นทีมของนักสหวิชาชีพในขั้นตอนการจัดทำแผน IEP มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ Yodklang (2022) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพะเยา พบว่า ขั้นตอนการจัดทำแผน IEP อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ขั้นตอนการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนหรือทิมสหวิชาชีพมีความต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน และให้ความสำคัญของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ครูหลากหลายสาขาวิชาชีพและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิด ออกแบบ และร่วมกันจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพความพิการในมิติที่หลากหลาย รวมทั้งต้องการให้ผู้บริหารเข้ามาให้คำปรึกษา คำแนะนำอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นกัลยาณมิตร เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนร่วมกันจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมตามความถนัดหรือความเชี่ยวชาญของแต่ละสาขาวิชาชีพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Nocksakul et al. (2014) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้เป็นการจัดพื้นที่ให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของนักเรียน การแบ่งมุมที่เน้นการปฏิบัติจริงโดยคำนึงถึงลักษณะความพิการ และแนวคิดของ Hongsai (2020) ที่กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมทำให้เด็กได้ประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wonginpor and Chaowachai (2022) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมภายในอาคารเรียน

2. จากการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทิมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของสถานศึกษาเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทาง ไว้ดังนี้

2.1 ขั้นการสร้างเจตคติในครอบครัว ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมเกี่ยวกับการสื่อสารและการให้คำปรึกษากับครอบครัวเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแก่ทิมสหวิชาชีพ และให้ทิมสหวิชาชีพร่วมกันรับฟังข้อมูลความต้องการของครอบครัว ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิสวัสดิการคนพิการ สอดคล้องกับแนวคิดของ Sareekhum and Ruangmontree (2017)

ที่กล่าวว่า การสื่อสารด้วยความเข้าใจจากครูเป็นกุญแจสำคัญที่ช่วยให้ผู้ปกครองได้เปิดรับเข้าใจและเรียนรู้ที่จะเติบโตไปพร้อมกับลูกที่มีความต้องการพิเศษ และแนวคิดของ Worasan and Srisuruk (2021) ที่กล่าวว่า การสร้างเจตคติกับครอบครัวเป็นการให้ข้อมูลกับครอบครัวด้วยภาษาที่เหมาะสม เข้าใจได้ง่าย ครบถ้วน จะนำไปสู่การยอมรับและเข้ารับบริการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phuphaarak et al. (2023) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษารายบุคคลสำหรับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง กรุงเทพฯ พบว่า ผู้ใช้โปรแกรมมีความรู้หลังการใช้โปรแกรมสูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรม มีทักษะการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม อยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีเจตคติหลังการใช้โปรแกรมสูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมอบรมเกี่ยวกับการจัดทำสังคัมมิติแก่ทีมสหวิชาชีพ ให้ทีมสหวิชาชีพร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน และจัดทำสังคัมมิติของเด็กเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดของ Yodklang (2022) ที่กล่าวว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กเป็นการเป็นขั้นตอนแรกในการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ และตัดสินใจในการวางแผนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tong-on and Thongsawat (2023) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 ได้กล่าวว่า การรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กต้องประเมินโดยจัดกิจกรรมลดความเครียดและสร้างความคุ้นเคยกับเด็กทำให้เด็กไว้วางใจและแสดงพฤติกรรมที่แท้จริงออกมาและทำให้สามารถเก็บข้อมูลพัฒนาการ ด้านพฤติกรรม อารมณ์ได้ดียิ่งขึ้น

2.3 ขั้นการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทีมสหวิชาชีพเข้ารับการอบรมหลักสูตรผู้ดำเนินการคัดกรองคนพิการทางการศึกษา ร่วมกันคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและสรุปผลรวมถึงส่งต่อแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อประเมินเด็กเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดของ Ponsamak and Mitranun (2024) ที่กล่าวว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านการจัดการศึกษาต้องได้รับการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มทันทีที่พบความผิดปกติหรือมีพัฒนาการล่าช้าเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tong-on and Thongsawat (2023) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 ได้กล่าวว่า ครูผู้สอนต้องใช้แบบคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละบุคคล เพื่อแยกประเภทความพิการทางการศึกษาของผู้เรียน

2.4 ขั้นการประเมินพัฒนาการและความสามารถพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทีมสหวิชาชีพศึกษาหลักสูตรของสถานศึกษา ร่วมกันประเมินพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานตามหลักสูตรของสถานศึกษาและตามความถนัดหรือความเชี่ยวชาญของแต่ละสาขาวิชาชีพ รวมถึงวิเคราะห์หาจุดเด่นและจุดด้อยของเด็กเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดของ Juliratchneekon (2001) ที่กล่าวว่า การประเมินเพื่อการพัฒนาเด็กเป็นขั้นตอนการประเมิน ตรวจสอบเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมและการแสดงออกของเด็กโดยการสอบถามจากผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก การใช้แบบตรวจสอบ แบบประเมินเพื่อค้นหาความสามารถที่เป็นจุดเด่นของเด็ก และทักษะที่เด็กสามารถใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kaewintharachai and Chaemchoy (2021) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือเด็กพิการตามแนวคิดการเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบโรงเรียนเรียนร่วม ได้กล่าวว่า ควรสังเกตหาจุดเด่น จุดด้อย เพื่อนำมาใช้ในการจัดทำแผน IEP และต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสมในการประเมินความสามารถพื้นฐาน

2.5 ขั้นการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมทีมสหวิชาชีพในการจัดทำแผน IEP ของเด็กเป็นรายบุคคล นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานมาร่วมกันวิเคราะห์และออกแบบเป้าหมายการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกพัฒนาการ สอดคล้องกับแนวคิดของ Juliratchneekon (2001) ที่ได้กล่าวว่า การจัดทำแผน IEP เป็นการวางแผนการจัดการศึกษาให้กับเด็กหลังจากขั้นตอนการประเมินผลแล้วว่า

เด็กควรช่วยเหลือและการจัดการศึกษาอย่างไร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kaewintharachai and Chaemchoy (2021) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือเด็กพิการตามแนวคิดการเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบโรงเรียนเรียนร่วม ได้กล่าวว่า ควรจัดทำแผน IEP ให้สอดคล้องกับการพัฒนาการเรียนรู้และตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล

2.6 ขั้นการสนับสนุนสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทีมสหวิชาชีพมีองค์ความรู้และทักษะ และแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความสอดคล้องและเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษากับความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละบุคคลและเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในแผน IEP สอดคล้องกับแนวคิดของ Sareekhum and Ruangmontree (2017) ที่ได้กล่าวว่า เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเมื่อได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่เหมาะสมจะทำให้ได้รับความสะดวกในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Intapan et al. (2020) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้รับบริการเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ผู้พิการมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม พัฒนาศักยภาพของตนลดปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดต่าง ๆ มีพัฒนาการทางด้านกายภาพดีขึ้นและช่วยเพิ่มโอกาสให้ประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิต

2.7 ขั้นการให้บริการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทีมสหวิชาชีพศึกษาข้อมูลและแผน IEP ของเด็กเป็นรายบุคคล ร่วมกันจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) แบบบูรณาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผน IEP สอดคล้องกับแนวคิด Juliratchneekon (2001) ที่ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาที่เหมาะสม คำนึงถึงความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยจัดกิจกรรมผ่านประสบการณ์สำคัญทั้ง 6 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ทักษะด้านภาษา ทักษะความสามารถทางการเรียนรู้ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง และทักษะทางสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kaewintharachai and Chaemchoy (2021) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือเด็กพิการตามแนวคิดการเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบโรงเรียนเรียนร่วม ได้กล่าวว่า จัดกิจกรรมบูรณาการโดยคำนึงอายุจริงของผู้เรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือในกิจวัตรประจำวัน ประเมินศักยภาพของแต่ละบุคคลตามที่ได้รับไว้ในแผน IEP และบันทึกหลังสอนในแผน IIP

2.8 ขั้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทีมสหวิชาชีพแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันจัดสภาพแวดล้อมหรือห้องเรียนโดยคำนึงถึงลักษณะความพิการ ความต้องการจำเป็นพิเศษ และช่วงพัฒนาการของเด็กตามความถนัดหรือเชี่ยวชาญของแต่ละสาขาวิชาชีพ พร้อมทั้งกำหนดปฏิทินและดำเนินการนิเทศติดตามการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ Nocksakul et al. (2014) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นการจัดพื้นที่ให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของนักเรียนแต่ละบุคคล การแบ่งมุมที่เน้นการปฏิบัติจริง การคำนึงถึงลักษณะความพิการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rueanphibun (2022) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของหน่วยบริการประจำอำเภอ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า จัดพื้นที่ให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของนักเรียนแต่ละบุคคล แบ่งมุมที่เน้นการปฏิบัติจริง จัดหาโต๊ะเรียนที่มีลักษณะพิเศษ โดยคำนึงถึงลักษณะความพิการ

2.9 ขั้นการประเมินผลหลังการให้บริการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทีมสหวิชาชีพนำข้อมูลที่ได้จากการให้บริการมาวิเคราะห์ ร่วมกันประเมินพัฒนาการของเด็ก ทบทวนหรือปรับกิจกรรม สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดของ Juliratchneekon (2001) ที่ได้กล่าวว่า การประเมินความก้าวหน้าต้องมีการจดบันทึกและรวบรวมข้อมูลจากทุกฝ่าย

เพื่อนำมารายงานความก้าวหน้าให้พ่อแม่และผู้ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Yodklang (2022) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพะเยา ได้กล่าวว่า ควรมีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนและนำผลการพัฒนามาปรับปรุงการเรียนการสอน

2.10 ขั้นการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการส่งต่อ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้มีกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการส่งต่อในแผนปฏิบัติการประจำปี ให้ทีมสหวิชาชีพร่วมกันจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITP) และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กทั้งในสถานศึกษาและสถานที่จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ Juliratchneekon (2001) การจัดทำแผน ITP เป็นการวางแผนการส่งต่อเด็กจากระดับหนึ่งสู่อีกระดับหนึ่งในสถานที่เดิมและสถานที่ใหม่ โดยครูที่อยู่ชั้นเดิมจะต้องเตรียมสรุปผลการวางแผนการจัดประสบการณ์ในการสอน การจัดกิจกรรมในระดับต่อไปและการถ่ายโอนข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Yodklang (2022) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพะเยา ได้กล่าวว่า ควรมีการประสานการทำงานร่วมกับเครือข่ายชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยการประสานกับชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้ตระหนักถึงความสำคัญในการช่วยเหลือเด็กพิการ

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ขั้นการจัดทำแผน IEP เป็นขั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ทีมสหวิชาชีพในศูนย์การศึกษาพิเศษ ควรเข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยในการจัดทำแผน IEP เสนอความคิดเห็น และร่วมกันจัดทำแผน IEP ตามความถนัดและความเชี่ยวชาญของแต่ละสาขาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ ควรส่งเสริมให้มีการจัดประชุมทีมสหวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรส่งเสริมให้ศูนย์การศึกษาพิเศษ มีกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับการจัดทำแผน IEP หรือการดำเนินงานตามกระบวนการของการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่ประสบผลสำเร็จจากการทำงานร่วมกันของทีมสหวิชาชีพ

2. จากผลการวิจัยพบว่า ขั้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ เป็นขั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ทีมสหวิชาชีพในศูนย์การศึกษาพิเศษ ควรเข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสนอความคิดเห็น และร่วมกันจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ตามความถนัดหรือความเชี่ยวชาญของแต่ละสาขาวิชาชีพ ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ ควรส่งเสริมให้มีการจัดประชุมกลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มอบหมายให้ร่วมกันจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ตามความถนัดหรือความเชี่ยวชาญของครูแต่ละสาขาวิชาชีพ และควรนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และแบบกัลยาณมิตร และสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ นิเทศติดตามการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. จากผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพ ในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ ควรส่งเสริมให้ทีมสหวิชาชีพในศูนย์การศึกษาพิเศษพัฒนาตนเองในรูปแบบที่หลากหลาย กำหนดให้มีการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มอบหมายให้ร่วมกันดำเนินงานตามความถนัดหรือเชี่ยวชาญของแต่ละสาขาวิชาชีพ และนิเทศติดตามการดำเนินงานของทีมสหวิชาชีพตามขั้นตอนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มอย่างต่อเนื่องแบบกัลยาณมิตร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ของทีมสหวิชาชีพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

References

- Chaowachai, S. (2018). *Educational administration research: Course materials for 354517 educational administration research*. Naresuan University.
- Dangpala, P., Tongsookdee, R., Vittayakorn, S., & Leosiripong, P. (2022). Paraprofessional collaborative team models in early intervention for individuals with multiple disabilities at the Chiang Rai Special Education Center. *Journal of Social Science and Buddhist Anthropology*, 7(9), 47–60.
- Friend, M., & Cook, L. (2010). *Co-teaching: An illustration of the complexity of collaboration in special education*. *Journal of Educational and Psychological Consultation*, 20, 9–27.
- Hongsai, T., Kraikitraj, A., & Chugwichean, N. (2020). Environmental management conducive to early childhood acquisition. *PANYA*, 27(1), 102–111.
- Intapan, C., Na-Lamphun, R., & Kampe, K. L. (2020). Satisfaction of assistive technology on life quality development for people with disabilities. *Journal of Education Naresuan University*, 22(4), 37–49.
- Juliratchneekon, K. (2001). *Providing education for special children at the early childhood level*. Chulalongkorn University Press.
- Kaewintharachai, M., & Chaemchoy, S. (2021). Approaches for development of support services management for students with disabilities based on the concept of preparation for transition to inclusive schools. *Journal of Educational Innovation and Research*, 6(1), 117–133.
- National Education Act B.E. 2542. (1999). *National Education Act B.E. 2542 (1999)*. Office of the Prime Minister.
- National Institute for the Mentally Handicapped. (2008). *Organization of early intervention services*. National Institute for the Mentally Handicapped.
- Nocksakul, N., Vihokto, P., Pasitsuvan, S., & Vihokto, P. (2014). Development of teaching and learning system by SEAT framework for children with special needs in primary schools under the Office of the Basic Education Commission. *Rajanukit Institute Research Journal*, 1(1), 1–14.
- Phuphaarak, P., Meekaew, N., & Wanset, S. (2023). Results of individual counseling programs to enhance early intervention for children with special needs at the Central Special Education Center. *Journal of Social Science Panyapat*, 5(4), 307–316.
- Ponsamak, W., & Mitranun, C. (2024). Early intervention for children with special needs. *Journal of MCU Ubon Review*, 9(1), 1706–1718.
- Rueanphibun, A. (2022). Guidelines for managing learning environments of district service units at Uttaradit Special Education Center. *Journal of MCU Nakhondhat*, 9(8), 146–161.
- Sareekhum, B., & Ruangmontree, K. (2017). Early intervention services for children with disabilities. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(3), 668–701.
- Special Education Bureau. (2008). *Early intervention for children with disabilities*. Office of the Basic Education Commission.

- Thai Health Promotion Foundation. (2013). *Establishment of an integrated early intervention program and inclusive early childhood education*. Thai Health Promotion Foundation.
- Wonginpor, N., & Chaowachai, S. (2022). A study of conditions and guidelines for developing learning environments to support early childhood education under the Office of Sukhothai Primary Educational Service Area. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(8), 306–321.
- Worasan, S., & Srisuruk, P. (2021). A study of the condition of administration in early intervention services aligned with the first step model. In *Proceedings of the 22nd National Graduate Research Conference* (pp. 338–346). Khon Kaen University.
- Yodklang, C. (2022). *The state and problems of early intervention services in Phayao Special Education Center* (Master's thesis). University of Phayao.